

پروژه مبانی دینامیک خودرو

چکیده:

در بخش پروژه سری یک موارد خواسته شده در صورت پروژه را بدست آوردیم و در بخش پروژه سری دوم هدف، بررسی سیستم فرماندهی خودرو به کمک نرم افزارهای کارسیم و متلب (سیمولینک) و مقایسه این دو با هم است.

نیوشا تحصیلی (۹۹۲۶۱۱۷)-علیرضا تیمورخانی (۹۹۲۶۱۱۸)-سارا رضائی (۹۹۲۶۱۲۴)	اسامی گروه
ورودی کارشناسی ۱۳۹۹ – ترم ۶ سال ۱۴۰۲	مقطع و سال تحصیلی
دکتر مهیار نراقی	استاد

فهرست

Error! Bookmark not defined	پروژه سری یک
1	قسمت aa
٣	قسمت b
۵	قسمت c
ç	پروژه سری دو
19	منابع

پروژه سری یک

a. نشان دهید که معادله حالت-فضای وسیله نقلیه چهار چرخ فرمان برابر است با :

$$\frac{d}{dt} \begin{bmatrix} v \\ r \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{-(C_{\alpha f} + C_{\alpha r})}{mu_o} & \frac{bC_{\alpha r} - aC_{\alpha f}}{mu_o} - u_o \\ \frac{bC_{\alpha r} - aC_{\alpha f}}{I_z u_o} & \frac{-(b^2C_{\alpha r} + a^2C_{\alpha f})}{I_z u_o} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} v \\ r \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \frac{C_{\alpha f}}{m} & \frac{C_{\alpha r}}{m} \\ \frac{aC_{\alpha f}}{I_z} & \frac{-bC_{\alpha r}}{I_z} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \delta_f \\ \delta_r \end{bmatrix}$$

فرض :

$$\dot{V}_x = 0 \rightarrow F_{x_r} = F_{x_f} = 0$$

 $\sin \delta_r = \delta_r - \cos \delta_r = 1$

با توجه به فرض های بالا:

$$\begin{split} m\big(\dot{V}_y + V_x\Omega_z\big) &= F_{y_r}\cos\delta_r + F_{y_f}\cos\delta_f + F_{x_f}\sin\delta_f + F_{x_r}\sin\delta_r \\ m\big(\dot{V}_y + V_x\Omega_z\big) &= F_{y_r} + F_{y_f} \end{split}$$

 $I_z\dot{\Omega}_z = aF_{y_f}cos\delta_f - bF_{y_r}cos\delta_r + aF_{x_f}sin\delta_f - bF_{x_r}sin\delta_r = aF_{y_f}cos\delta_f - bF_{y_r}cos\delta_r$

$$F_{y_r} = C_{\alpha_r} \alpha_r$$

$$F_{y_f} = C_{\alpha_f} \alpha_f$$

$$\alpha_f = \delta_f - \frac{\alpha \Omega_z + V_y}{V_x}$$

$$\alpha_r = \delta_r - \frac{b \Omega_z - V_y}{V_x}$$

$$m(\dot{V}_{y} + V_{x}\Omega_{z}) = C_{\alpha_{r}} \left(\delta_{r} - \frac{b\Omega_{z} - V_{y}}{V_{x}} \right) + C_{\alpha_{f}} \left(\delta_{f} - \frac{a\Omega_{z} + V_{y}}{V_{x}} \right)$$

$$m\dot{V}_{y} + \left(mV_{x} + \frac{aC_{\alpha_{f}} - bC_{\alpha_{r}}}{V_{x}} \right) \Omega_{z} + V_{y} \left(\frac{C_{\alpha_{f}} + C_{\alpha_{r}}}{V_{x}} \right) = C_{\alpha_{r}} \delta_{r} + C_{\alpha_{f}} \delta_{f}$$

$$\dot{V}_{y} = -\left(V_{x} + \frac{aC_{\alpha_{f}} - bC_{\alpha_{r}}}{mV_{x}} \right) \Omega_{z} - V_{y} \left(\frac{C_{\alpha_{f}} + C_{\alpha_{r}}}{mV_{x}} \right) + \frac{C_{\alpha_{r}} \delta_{r}}{m} + \frac{C_{\alpha_{f}} \delta_{f}}{m}$$

$$I_{z}\dot{\Omega}_{z} = aC_{\alpha_{f}} \left(\delta_{f} - \frac{a\Omega_{z} + V_{y}}{V_{x}} \right) - bC_{\alpha_{r}} \left(\delta_{r} - \frac{b\Omega_{z} - V_{y}}{V_{x}} \right)$$

$$I_{z}\dot{\Omega}_{z} = aC_{\alpha_{f}}\left(\delta_{f} - \frac{a\Omega_{z} + v_{y}}{V_{x}}\right) - bC_{\alpha_{r}}\left(\delta_{r} - \frac{a\Omega_{z} + v_{y}}{V_{x}}\right)$$

$$I_{z}\dot{\Omega}_{z} + \left(\frac{a^{2}C_{\alpha_{f}} + b^{2}C_{\alpha_{r}}}{V_{x}}\right)\Omega_{z} + V_{y}\left(\frac{aC_{\alpha_{f}} - bC_{\alpha_{r}}}{V_{x}}\right) = aC_{\alpha_{f}}\delta_{f} - bC_{\alpha_{r}}\delta_{r}$$

$$\dot{\Omega}_{z} = \dot{r} = -\left(\frac{a^{2}C_{\alpha_{f}} + b^{2}C_{\alpha_{r}}}{I_{z}V_{x}}\right)\Omega_{z} - V_{y}\left(\frac{aC_{\alpha_{f}} - bC_{\alpha_{r}}}{I_{z}V_{x}}\right) + \frac{aC_{\alpha_{f}}\delta_{f}}{I_{z}} - \frac{bC_{\alpha_{r}}\delta_{r}}{I_{z}}$$

در نتیجه :

$$\frac{d}{dt} \begin{bmatrix} v \\ r \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{-(C_{\alpha f} + C_{\alpha r})}{mu_o} & \frac{bC_{\alpha r} - aC_{\alpha f}}{mu_o} - u_o \\ \frac{bC_{\alpha r} - aC_{\alpha f}}{I_z u_o} & \frac{-(b^2C_{\alpha r} + a^2C_{\alpha f})}{I_z u_o} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} v \\ r \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \frac{C_{\alpha f}}{m} & \frac{C_{\alpha r}}{m} \\ \frac{aC_{\alpha f}}{I_z} & \frac{-bC_{\alpha r}}{I_z} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \delta_f \\ \delta_r \end{bmatrix}$$

b. با فرض اینکه در جاده شیبدار هستیم داریم:

• نیروی جانبی اضافه روی وسیله نقلیه که در اثر شیب جاده به دلیل مولفه گرانشی بر روی مرکز جرم ایجاد میکند، گشتاور یاو صفر ایجاد می کند.

فرض :

$$\begin{split} \delta_r &= 0 \\ sin\delta_r &= 0 - cos\delta_r = 1 \\ sin\gamma &= \gamma - cos\gamma = 1 \\ sin\delta_f &= \delta_f - cos\delta_f = 1 \\ \dot{V}_x &= 0 \rightarrow F_{x_r} = F_{x_f} = 0 \\ m(\dot{V}_y + V_x\Omega_z) &= \left(F_{y_r} + F_{y_f}\right)cos\gamma + mg sin\gamma \end{split}$$

$$I_z \dot{\Omega}_z = a F_{y_f} - b F_{y_r}$$

$$\begin{aligned} F_{y_r} &= C_{\alpha_r} \alpha_r \\ F_{y_f} &= C_{\alpha_f} \alpha_f \\ \alpha_f &= \delta_f - \frac{a\Omega_z + V_y}{V_x} \\ \alpha_r &= \delta_r - \frac{b\Omega_z - V_y}{V_x} \end{aligned}$$

$$\begin{split} m\dot{V}_y + mV_x\Omega_z &= \left(C_{\alpha_f}\alpha_f + C_{\alpha_r}\alpha_r\right)cos\gamma + mg\,sin\gamma \\ m\dot{V}_y + mV_x\Omega_z &= \left(C_{\alpha_f}(\delta_f - \frac{a\Omega_z + V_y}{V_x}) + C_{\alpha_r}(\frac{b\Omega_z - V_y}{V_x})\right) + mg\gamma \\ m\dot{V}_y + \Omega_z\left(\frac{aC_{\alpha_f} - bC_{\alpha_r}}{V_x} + mV_x\right) + \left(\frac{C_{\alpha_f} + C_{\alpha_r}}{V_x}\right)V_y = C_{\alpha_f}\delta_f + mg\gamma \\ \dot{V}_y &= -\left(V_x + \frac{aC_{\alpha_f} - bC_{\alpha_r}}{mV_x}\right)\Omega_z - V_y\left(\frac{C_{\alpha_f} + C_{\alpha_r}}{mV_x}\right) + \frac{C_{\alpha_f}\delta_f}{m} + g\gamma \end{split}$$

$$I_{z}\dot{\Omega}_{z} + \left(\frac{a^{2}C_{\alpha_{f}} + b^{2}C_{\alpha_{r}}}{V_{x}}\right)\Omega_{z} + V_{y}\left(\frac{aC_{\alpha_{f}} - bC_{\alpha_{r}}}{V_{x}}\right) = aC_{\alpha_{f}}\delta_{f}$$

$$\dot{\Omega}_{z} = \dot{r} = -\left(\frac{a^{2}C_{\alpha_{f}} + b^{2}C_{\alpha_{r}}}{I_{z}V_{x}}\right)\Omega_{z} - V_{y}\left(\frac{aC_{\alpha_{f}} - bC_{\alpha_{r}}}{I_{z}V_{x}}\right) + \frac{aC_{\alpha_{f}}\delta_{f}}{I_{z}}$$

در نتیجه :

$$\frac{d}{dt} \begin{bmatrix} v \\ r \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{-(C_{\alpha f} + C_{\alpha r})}{mu_o} & \frac{bC_{\alpha r} - aC_{\alpha f}}{mu_o} - u_o \\ \frac{bC_{\alpha r} - aC_{\alpha f}}{I_z u_o} & \frac{-(b^2 C_{\alpha r} + a^2 C_{\alpha f})}{I_z u_o} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} v \\ r \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \frac{C_{\alpha f}}{m} & g \\ \frac{aC_{\alpha f}}{I_z} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \delta_f \\ \gamma \end{bmatrix}$$

c . با توجه به فرمول زیر و کد متلب داریم c

$$\frac{d}{dt} \begin{bmatrix} v \\ r \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{-(C_{\alpha f} + C_{\alpha r})}{mu_o} & \frac{bC_{\alpha r} - aC_{\alpha f}}{mu_o} - u_o \\ \frac{bC_{\alpha r} - aC_{\alpha f}}{I_z u_o} & \frac{-(b^2C_{\alpha r} + a^2C_{\alpha f})}{I_z u_o} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} v \\ r \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \frac{C_{\alpha f}}{m} & g \\ \frac{aC_{\alpha f}}{I_z} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \delta_f \\ \gamma \end{bmatrix}$$

$$l = 2.54 m$$

$$a = 1.14 m$$

$$b = l - a = 1.40 m$$

$$g = 9.81 \frac{m}{s^2}$$

$$u = 20.0 \frac{m}{s}$$

$$m = 1000 kg$$

$$I_z = 1200.0 kg.m^2$$

$$C_{\alpha f} = 2400.0 N/deg$$

$$C_{\alpha r} = 2056.0 N/deg$$

```
clc ;
clear;
close all;
syms C_alpha_r C_alpha_f a l m u I_z v gamma g r delta_f V_dot r_dot
% given parametrs
C_alpha_f=2400;
C_alpha_r=2056;
1 = 1.4; %m
a = 1.14; %m
m = 1000; %Kg
u = 20; \%m/s
I_z = 1200; %Kg/m^2
g = 9.81; \%m/s^2
gamma = -5*pi/180; %rad
v=0;
r=0;
```

نتیجه کد به شرح زیر می باشد:

با توجه به اینکه درایه های ماتریس c نمیتوانند همزمان صفر شوند :

 $A = 2 \times 2$

با توجه به نتایج بالا اگر راننده بخواهد با تغییر زاویه فرمان از سرعت جانبی جلوگیری کند، این امر سبب ایجاد سرعت زاویه ای عمودی در خودرو شده و یا بلعکس که در هر دو حالت باعث انحراف از مسیر می شود.

پروژه سری دو

تست پایداری دینامیکی

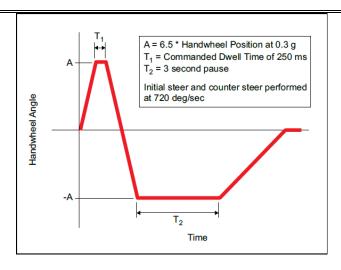
اداره ایمنی (NHTSA) (به همراه سازمان های معادل در سایر بخش های جهان) در حال بررسی مانورهای مختلف دینامیک وسیله نقلیه مفید برای ارزیابی پایداری انحراف و پایداری واژگونی (yaw stability and rollover stability) وسایل نقلیه مسافربری و کامیون های سبک. این آزمایشات شامل موارد زیر هستند:

- •• J-Turn
- •• Evasive Maneuver Test (i.e., moose or elk test)
- •• Single and Double Lane changes
- •• Fishhook
- Sine with Dwell

مانور Fishhook:

همانطور که توسط NHTSA تعریف شده است، مانور Fishhook یک روش آزمایشی است که تمایل به واژگونی یک وسیله نقلیه سبک را با به حداکثر رساندن حرکت چرخش (roll motion) ارزیابی می کند. روش شامل یک مانور خصوصیات و یک مانور مقاومت در برابر غلتش است.

زاویه چرخ دستی (handwheel angle)مورد استفاده برای مانور Fishhook با گرفتن میانگین از شش آزمایش هدایت آهسته افزایشی (Slowly Increasing Steer Tests) (سه به چپ و سه به سمت راست)، سپس ضرب در اسکالر ۶٫۵ محاسبه میشود.

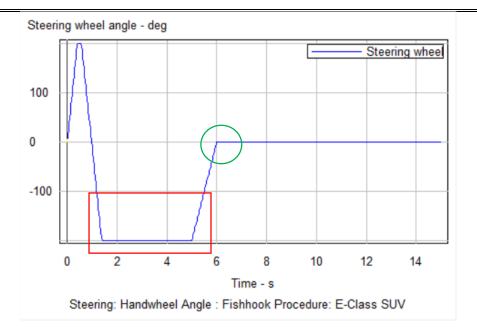

نرخ انحراف (yaw rate) نشان دهنده چرخش وسیله نقلیه از محور عمودی آن است یا اینکه وسیله نقلیه تا چه اندازه به سمت چپ یا راست از مرکز خود زاویه دارد یا اینکه خودرو چقدر از مسیر مستقیم خود منحرف شده است. رول (رول بدنه) که برای نشان دادن کج شدن وسیله نقلیه به چپ یا راست بخصوص در هنگام پیچیدن استفاده می شود، برای صنعت خودروسازی نیز مهم است. در بسیاری از خودروهای پیشرفته سنسورهایی برای اندازه گیری میزان انحراف وجود دارد و این اطلاعات در سیستم های کنترل پایداری استفاده می شود. این اندازه گیری به خودی خود کمک چندانی به سیستم کنترل پایداری وسیله نقلیه نمی کند، زیرا یک وسیله نقلیه ممکن است ۳۰ درجه از مسیر مستقیم خود منحرف شده باشد، اما این می تواند قصد راننده باشد. بنابراین چه زمانی اطلاعات برای شما و وسیله نقلیه مفید می شود؟ اطلاعات ارسال شده توسط سنسور میزان انحراف با زاویه فرمان و زاویه لاستیک ها مقایسه می شود و شود، این صورت سیستم می تواند تصمیم مفیدی بگیرد. همانطور که قبلاً گفتم یک وسیله نقلیه ممکن است ۳۰ درجه به چپ منحرف شود، اما اگر برای مثال زاویه لاستیک نشان دهد که خودرو باید ۴۵ درجه بچرخد، اختلافات به ECU ارسال می شود که متوجه می شود خودرو در حال کم فرمانی است و اقدامات لازم را برای اصلاح کم فرمانی انجام می دهد.

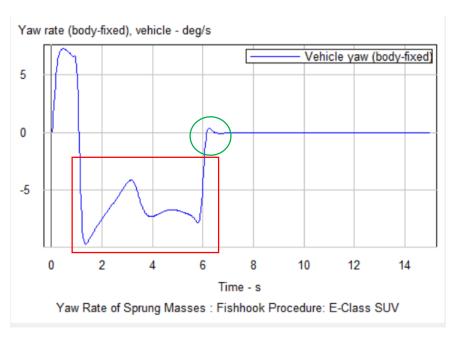
حال به بررسی نتایج در CARSIM میپردازیم:

(فیلم مربوط به کارسیم در فایل ضمیمه شده است.)

در شکل زیر خودرو مورد بررسی و مانور Fishhook انتخاب شده است، همچنین از خودرو در سرعت ۴۰ km/h تست گرفته شده.

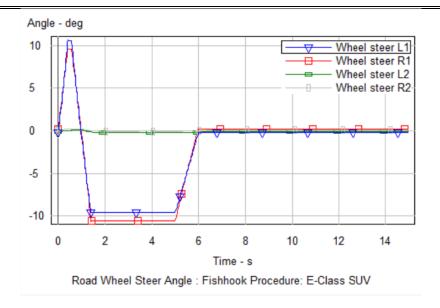

نمودار ۱

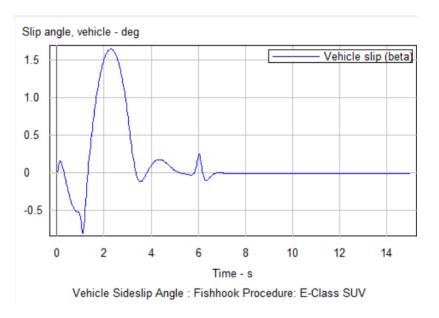
نمودار ۲

باتوجه به دو نمودار های ۱ و ۲ با ورودی برای زاویه فرمان نرخ چرخش خودرو نیز تغییر میکند و تغییرات این دو نمودار تا حد بسیار زیادی برهم منطبق اند. نرخ چرخش خودرو بین زاویه تقریبا -۶ تا ۶ درجه تغییر میکند واژگونش رخ نمیدهد (برای رخ دادن roll-over باید خودرو بیش از 90 درجه بچرخد). همچنین از مقایسه دو نمودار فوق میتوان دریافت که زاویه ورودی فرمان توسط راننده در بازه -۲۰۰ تا ۲۰۰ تغییر میکند و این مقدار زاویه دقیق به انحراف خودرو اعمال نشده (برای مثال برای زاویه فرمان ۲۰۰ در مبدا زمانی نرخ چرخش خودرو تنها نزدیک به ۶ درجه است.). از قسمت قرمز نمایش داده شده روی دو نمودار میتوان دریافت که با کاهش زاویه فرمان تا -۲۰۰ و ثابت نگه داشتن این زاویه فرمان بمدت تقریبا ۳ ثانیه، انحراف خودرو در این بازه زمانی مقدار ثابتی نبوده و یک تغییر شبه سینوسی دارد در واقع با تغییر ناگهانی زاویه فرمان، خودرو فرصت کافی برای پاسخ دهی و ثابت شدن مقدار انحراف را ندارد. به طور مشابه در قسمت سبز رنگ مشخص شده در نمودار هم که تغییر ناگهانی زاویه فرمان داریم انحراف خودرو یک یک میزند.

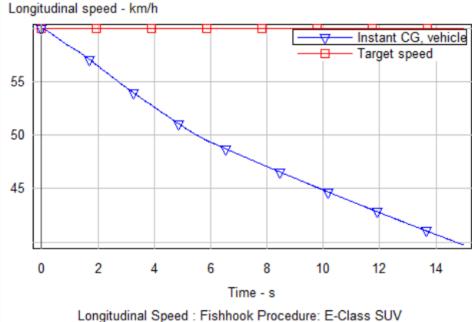
نمودار ۳

نمودار ۳ نشان دهنده تغییرات زوایای هر یک از چهار چرخ است. چرخ های جلوی راست و چپ متناسب با زاویه فرمان ورودی به خودرو است درحالیکه چرخ های عقب راست و چپ تغییر زاویه ندارند این بدلیل آن است که فرماندهی خودرو اصولا با چرخ های جلو انجام میشود.

نمودار ۴

نمودار ۴ زاویه لغزش خودرو را نشان میدهد. با فرض حفظ چسبندگی، بدنه وسیله نقلیه تمایل دارد جهتی را که لاستیکهای هدایتشده به آن نشان میدهند، دنبال کند، اما تکانه حرکت وسیله نقلیه به این معنی است که همیشه سطحی از لغزش تایر وجود خواهد داشت، هر چند این میزان حداقل باشد. لاستیک با تماس با جاده کمی تغییر شکل می دهد و این تغییر شکل نیز ممکن است نیاز به بررسی داشته باشد. این را می توان با اندازه گیری زاویه لغزش روی چرخ و زاویه واقعی فرمان محاسبه کرد، سپس زاویه لغزش را از زاویه فرمان چرخ کم کرد - نتیجه زاویه لغزش لاستیک است.این موضوع قابل توجه است که به دلیل تأثیرات فرمان آکرمن، زاویه فرمان چرخ باید در هر چرخ اندازه گیری شود. در این نمودار نقاطی وجود دارد که خودرو دارای ماکزیمم زاویه لغزش است این نقاط جهت حفظ پایداری خودرو و کنترل آن حائز اهمیت است.

نمودار ۵

نمودار ۵ تغییرات سرعت طولی خودرو را نشان میدهد. خودرو با سرعت ورودی ۴۰ km/h در حین تغییر زاویه فرمان لازم است که سرعتش کمتر از مقدار ۶۰ باشد و این نرخ کاهشی سرعت بدلیل تغییرات در زاویه فرمان چرخ است.

فرمول های مورد نیاز برای بخش سیمولینک متلب به شرح زیر است:

$$ma_{x} = \sum_{i=1}^{4} F_{x_{i}}$$

$$ma_{y} = \sum_{i=1}^{4} F_{y_{i}}$$

$$I_{z}\dot{r} = L_{f}(F_{y_{1}} + F_{y_{2}}) - L_{r}(F_{y_{3}} + F_{y_{4}}) + (F_{x_{1}} + F_{x_{3}} - F_{x_{2}} - F_{x_{4}}) \frac{T_{w}}{2}$$

$$a_{x} = \dot{V}_{x} - rV_{y}$$

$$a_{y} = \dot{V}_{y} - rV_{x}$$

$$F_{x_i} = F_{t_i} \cos \delta_i - F_{s_i} \sin \delta_i$$

$$F_{y_i} = F_{t_i} \sin \delta_i + F_{s_i} \cos \delta_i$$

$$\delta_1 = \delta_2 = \delta_f$$

$$F_{z_1} = \frac{mg}{2} \left(\frac{L_r}{L} - \left(\dot{V}_x - \frac{V_y r}{gL}\right)h\right)$$

$$F_{z_2} = \frac{mg}{2} \left(\frac{L_r}{L} - \left(\dot{V}_x - \frac{V_y r}{gL}\right)h\right)$$

$$F_{z_3} = \frac{mg}{2} \left(\frac{L_f}{L} - \left(\dot{V}_x - \frac{V_y r}{gL}\right)h\right)$$

$$F_{z_4} = \frac{mg}{2} \left(\frac{L_f}{L} - \left(\dot{V}_x - \frac{V_y r}{gL}\right)h\right)$$

$$\lambda_i = \frac{\omega_i - V_{c_{x_i}}}{V_{c_{x_i}}}$$

$$V_{c_{x_1}} = \left(V_x - \frac{rT}{2}\right)\cos \delta_1 + \left(V_y + rL_f\right)\sin \delta_2$$

$$V_{c_{x_2}} = \left(V_x - \frac{rT}{2}\right)\cos \delta_2 + \left(V_y + rL_f\right)\sin \delta_2$$

$$V_{c_{x_3}} = \left(V_x - \frac{rT}{2}\right)$$

$$V_{c_{x_4}} = \left(V_x - \frac{rT}{2}\right)$$

$$V_{c_{x_4}} = \left(V_x - \frac{rT}{2}\right)$$

$$I_\omega \dot{\omega}_i = T_i - F_{t_i}R \qquad ; i = 1.2.3.4$$

$$\lambda = \frac{\omega R - V_{c_x}}{V_{c_x}}$$

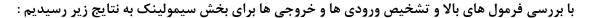
$$F_t = \frac{C_\lambda \lambda}{1 + \lambda} f(s)$$

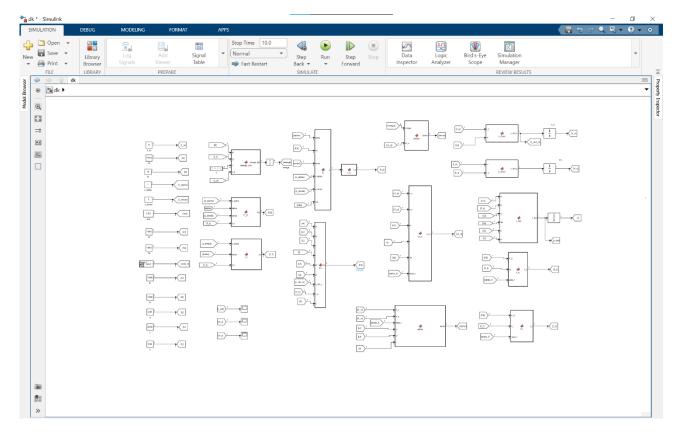
$$F_s = \frac{C_\alpha \alpha}{1 + \lambda} f(s)$$

$$S = \frac{\mu F_{-z}(1 + \lambda)}{2\sqrt{(C_\lambda \lambda)^2 + (C_\alpha t an\alpha)^2}}$$

$$f(s) = \begin{cases} (2 - s)s & s < 1\\ 1 & s \ge 1 \end{cases}$$

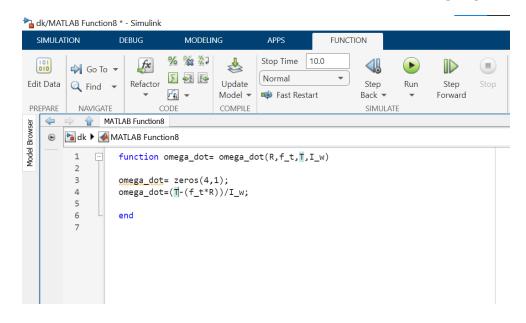
$$I_W \dot{\omega}_i = T_i - F_{t_i} R \quad i = 1 \dots 4$$

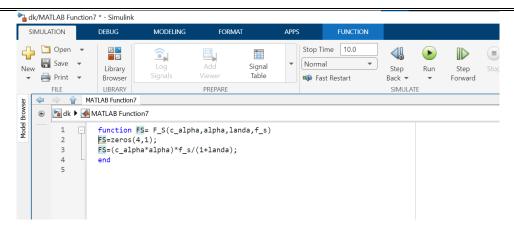

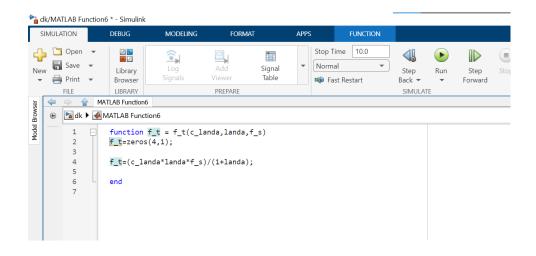

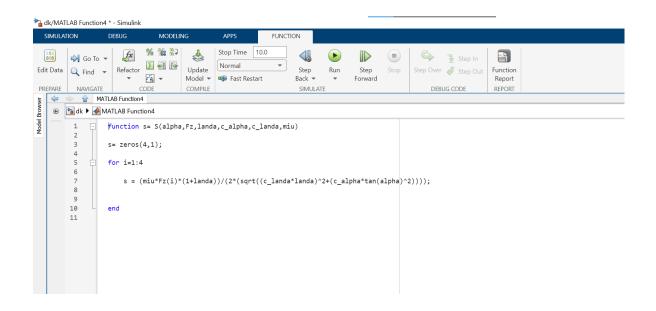
متلب فانكشن ها به صورت زير تعريف شدند:

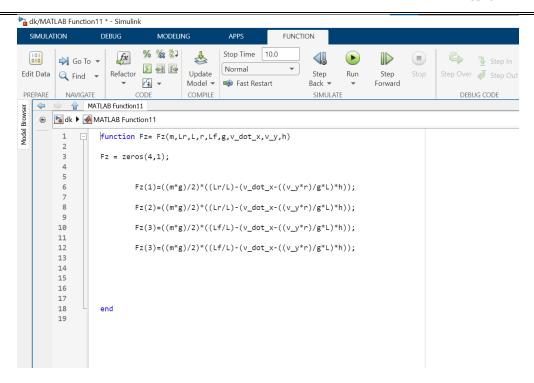
(جلو یا عقب بودن چرخ ها با توجه به صفحه ۱۱ در نظر گرفته شده است.)

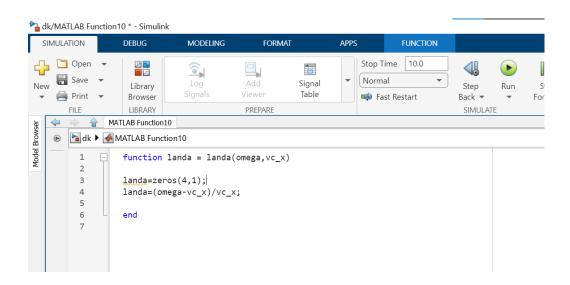

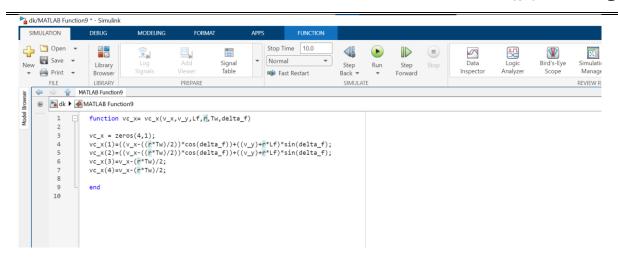

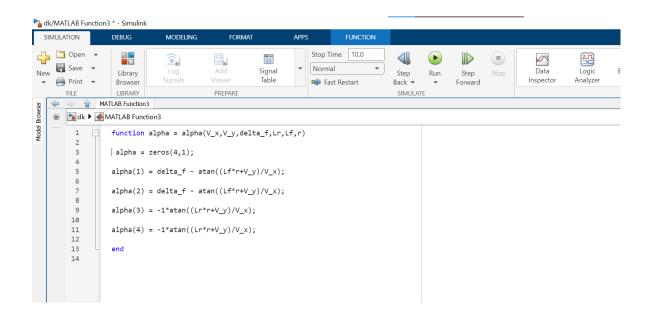

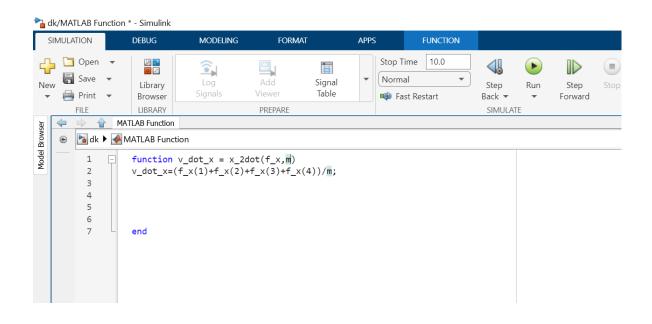

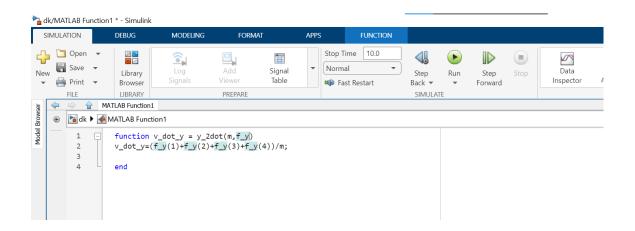

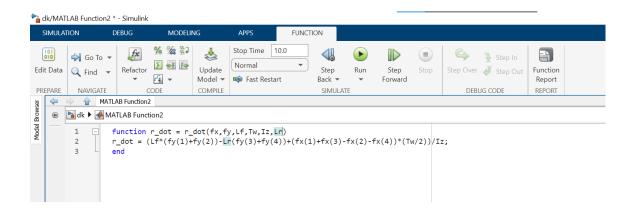
مبانی دینامیک خودرو

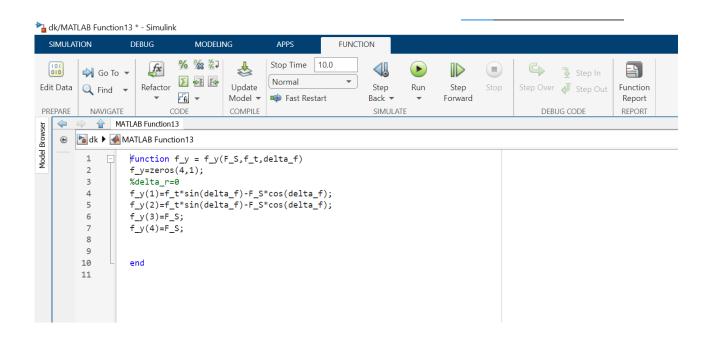

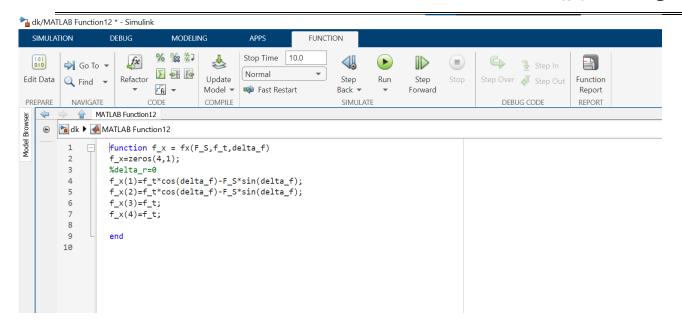

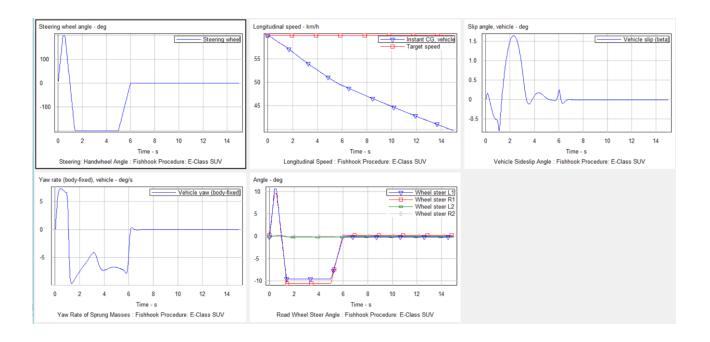

در بخش سیمولینک خیلی تلاش شد و تا آخرین فرصت ها سعی در رفع ارور ها داشتیم اما در آخر تنها یک ارور باقی ماند که مربوط به yaw rate بود که خطای دایمنشن میداد، در صورتی که ما طبق فرمول زیر باید به یک عدد میرسیدیم و نه یک بردار.

$$I_z \dot{r} = L_f \left(F_{y_1} + F_{y_2} \right) - L_r \left(F_{y_3} + F_{y_4} \right) + \left(F_{x_1} + F_{x_3} - F_{x_2} - F_{x_4} \right) \frac{T_w}{2}$$

منابع

- Wong J. Y Theory of Ground Vehicles (1
  - ۲) جزوات دکتر مهیار نراقی
  - Thomas D. Gillespie (7